

לפני 25 שנה

בגיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסם מאמר העורך, "הי דרומה?". במאמר שקל העורך את סיכויי המילחמה, וניבא פעם ניספת כי המילחמה קרבה והולכת (חודשיים בלבד לפני מיבצע קדש). 12 שאלות הציגה מערכת "העולם הזה" למימחה הביטחון של תנועת החרות, הח"כ יעקב מרידור, שאמר, "מיבצע צבאי — מיד!" באותו גיליון פורסם סיפור מאחורי הקלעים של מיטפט שטמנר, הפקיד הישר, שחשף את השחיתות כנגד חופה ובמכס. תחת הכותרת, "תוכיחה בלי הקפה התורכי" סקר כתב, "העולם הזה" את האופן שבו, "הודים מנהלים עסקים ובונים את שיכונם הממשלתי".

וההכרקות של משתפי הצוות, כמו השאלה של המנחה יצחק שימטוני, "מה ההבדל בין קואליציה לאופוזיציה?" ותשובתו של אמנון אחינעמי: "איתה דגנרציה בשיתוף האוריינטציה". ביקורה של הוועדה איתה קיט זכה בכותרת, "ארתה הרעה הזאת!". תחת הכותרת, "מה אירע בחדר המנהל?" פורסם סיפורו של מנהל כותספר באשקלון, שהואשם במעשה מגונה באחת מתלמידותיו.

מדור הבידור של השבועון הקלים השבוע לפני 25 שנה את התוכנית, "שלושה בסירה אחת", ופורסם את הכדיחות

בשער הגיליון: שרתיהחיון גולדה מאיר וראש האופוזיציה ח"כ מנחם בגין.

★ בגין 1956 מפקד מיינוטרדת ירושלים ונטורי קרתא ★

המרגל של הדי"ר יצחק רפאל ★ מלחכי פינחס לבון

מנחם בגין
חובט בטובה
צבאת מידת

**מלחמה?
על הסואי**

מה העשה
גלדה נצידי?

"העולם הזה" 983
תאריך: 15.8.1956

מפעלים

יד להוקן

בחדר הישיבות של אגודת העיתונאים בתל-אביב התכנסו בתחילת השבוע כמה גברים, שאינם רגילים לבקר שם. במרכז ישב הפרופסור יוחנן רטנר, איש הטכניון. משני צדיו ישבו יגאל אלון ושימטוני אכידן. בקצה השולחן מצד המשורר נתן אלתרמן סיגריה אחרי סיגריה.

הם כינסו את העיתונאים כדי למסור להם על התחלת המיפעל שהעסיק אותם יותר משנה: כיצד למצוא ציון נאה לזכרו של יצחק שדה, מייסד הפלמ"ח שהפך דמות אגדית עוד בחייו.

כמה מתלמידיו וידידיו של "הזקן" התכנסו בבית-הנשיא בירושלים, ויסדו ועד ציבורי להקמת "יד ליצחק שדה" השבוע. במלאת ארבע שנים למותו, הציגו חברי הוועד את תוכניתם.

העיקר: הפלמ"ח הניק, בשלושה מקומות בארץ נושאים ישובים את שמו של יצחק שדה. אלה הם ניר-יצחק, קיבוץ של השומר הצעיר שהוקם על-ידי פקודיו של שדה על גבול רצועת עזה; משאבי שדה, של הקיבוץ המאוחד, אף הוא מורכב מפקודי הזקן, על כביש באר-שבע ניצנה, ושדה-יצחק, מושב עולים על גבול המשולש.

לפי התוכנית, יוקם בניר-יצחק מיבנה תתי-קרקעי המיועד לשמש בית-חולים (25 מיטות) לשעות-חירום ומוסיאון בימי שלום. על פני הקרקע תוקם אנדרטה ויוכשר מקום מיפגש למחנות-נוער.

במשאבי-שדה יוקם אמפיאטרון, שי-ישמש מרכז אמנותי לישובי איזור רמת-הנגב. במעלה האמפיאטרון תוצב אנדרטה, שבסיסה ייבנה כחדר-זכרון, ואילו בשדה-יצחק תוקם פנינת-תרבות לזכרו של המצביא שהיה ידוע גם כמתנדב ועיתונאי. לצורך זה דרוש לוועד הציבורי סכום של 250 אלף ל"י. מניין יבוא הכסף? חלק יתרמו המוסדות; אך העיקר יבוא לדברי המארגנים מהפלמ"חניקים שפשטו את בגדיהם וחזרו העירה.

לשם כך נפתחו חשבונות מיוחדים בכל רחבי הארץ.

אנשים

● ערב צאתו להוצל-ארץ, ביום הרי-פעתו של גיליון העולם הזה של השבוע שעבר, בו סופרו פעולותיו העפות, פנה ח"כ **יצחק רפאל** לכל סופרי העיתונות היהודית העולמית ובעלי ההשפה בה, בבקשה שלא יפרסמו שום דבר מן החומר העתידי להופיע בהעולם הזה.

● עם כניסתו הקרובה של שריהבי-טחון לשעבר, **פינחס לבון**, לתפקיד המזכיר הכללי של הסתדרות העובדים, אמרים ליצנים כי כמה מפקידי הוועד הפועל עומדים להפוך ל"מלחכי פינחס".

● הסופר **שמואל יוסף עגנון** אמר השבוע על אחד הפרופסורים הוותיקים באוניברסיטה העברית, העושה ספרים הרבה אי-י-קץ: "אם יכתוב איש בקרוב ספר בשם, הגאון: אוטוביוגרפיה" — לא אתפלא!"

כוכב שלושה בסירה אחת

יצחק ("צחי") שימטוני, מנחה התוכנית הפופולארית שלושה בסירה אחת, זכה בתואר "הנער בעל קול האצבעות המלטפות". שימטוני, המשמש כיום כמנהל הטלוויזיה, היה לפני 25 שנה הכוכב מס' 1 של גלי האתר.

טדי קולק, מנהל-מישרד ראש-הממשלה, כאשר קיבל מיכתב אנונימי, בו נמסר לו כי החומר על פעולות אהוד אבריאלי בקריית-שמונה, נמסר להעולם הזה על-ידי יעקב הרצוג, מראשי צמרת מישרד-החוץ, ובנו של הרב-הראשי לישראל, עורך בטרם, אליעזר ליבנה, הפרופסור ישעיהו לייבוויץ ועסקנים דתיים אחרים.

כעבור זמן קצר הופעלה המישרטה, כנראה לפי דרישתו של יעקב הרצוג. החקירה היתה קצרה ונמרצת. כתוצאה ממנה הופיעו כמה שוטרים בביתו של צבי הרקבי, כתבלב ממושקף וכפוף-גב שיצר לעצמו איגוד של סופרים דתיים ומינה את עצמו כיושבי-הראש שלו.

הרכבי, עסקן הפועלי-המזרחי שנמנה על סיעת יצחק רפאל, הוא טיפוס ירו-שלמי ידוע. פעם גירש את אשתו מפני שילדה לו בת; פעם אחרת, אחרי שהאי-שם חבר-מיפלגה אחר בעבירה מסויימת, הוצא זמנית ממיפלגתו, כאשר בשעת ביור טענו כל העדים שהוא עצמו ביצע עבירה זו.

לא בררו מדוע מינה את עצמו הרכבי לבלש פרטי נגד העולם הזה. אולם מגוחך יותר ממנו היה היומון למרחב, שהכתיר את הידיעה על מעצרו של הרכבי במילים "נערך חיפוש בביתו של כתב העולם הזה".

ירושלים, לוי אברהמי, את המפקח הכללי של המישרטה, יחזקאל סהר, לסיור בבי-רה. אברהמי רצה להראות למפקדו כיצד הצליח לשמור על השקט, למרות הפגנות הדתיים.

השניים, שהיו לבושים במכנסים קצ-רים, חולצות אמריקאיות וסנדלים ללא גרביים, סיירו במכוניתו של אברהמי במקום הפגנת נטורי קרתא. קנאו של ר' עמרם בלוי ראו את זוג הפרובוקטור-רים, ומשכו אותם מן המכונית. הקצינים ניסו להסתתר בפתח בניין, אך נטורי קרתא לא הרפו מהם, והציפו אותם במבול של ריקות, חרפות וגידופים.

כאשר שבו השניים למטה, לסיכום ידיעות היום, יכלו לעיין בהודעת החוזאי: לא היה זה גשם שירד עליהם.

דרכי אדם

הבלש הפרטי
מישרד ראש-הממשלה שולט על מקור-רות-יודיעין מצויינים. בין השאר הוא מקבל דו"חים מפורטים על תוצאות פעור-לות הבילוש נגד העולם הזה. לכן התפלא

מדיניות

הוויכוח הגדול

(ראה שער).
דישה ימים ארוכים ישב מנחם בגין בי-דירה בלתי-מרוהטת ברחוב יהונתן בויכ-רוני-יעקב, השקיף באפס מעשה על הנוף המרהיב של חוף קיסריה, שהשתרע למרג-לותיו. ביום הראשון השבוע חזר לדירתו הקטנה בצפון תל-אביב, מצא אותה פרוי-צה, אסף את הנלירות שפוזרו על הארץ, החזירם למקום.

למחרת בבוקר, שעה שהשרב הכבד גרם בחוץ להתעלפויות ולמכות-שמש, קם מנחם בגין באולם הישיבות המקורר של מלון דן, הניח לפניו את שעונית-המור-הב שלו, במשך שעה הרצה לעיתונאים מקומיים וזרים, בעברית שורה במלים ובמישפטים רוטיים, לטיגיים ואנגליים, על הצעתו לפתוח במילחמה נגד מצריים. "נח? מצרי?". העיתונאים שחידדו את אוזניהם וקויו לשמוע את פרטי המיב-צע המוצע, אוכזבו. מנהיג תנועת-החרות לא גילה שום פרט על צירי-ההתקדמות של המיבצע המוצע, על גודל הכוחות הדרושים ועל שיטת הפעולה. אולם הוא קבע כמה עקרונות, עליהם מתבססת הצעתו:

● אין כל קשר בין אקטיביזם לבין פעולות-תגמול. הוויכוח על פעולות-תג-מול על רצח יהודים נסתיים לפני 22 שנה. תקופה תקופה והאקטיביזם שלה.

● הוויכוח כיום הוא בין אקטיביזם ופסיביזם. אין לזה כל קשר עם פציפוזם, כי גם הפסיביזם מוביל למילחמה, רק בתנאים רעים יותר לישראל.

● הממשלה שגתה שגיאה חמורה לא רק בזה שהודיעה מראש שלא תתערב. בזאת יצרה חיץ בינה לבין המדינות המעוניינות באופן היגוי לחסל את ההל-אמה של הסואץ, בידי עבד-אלי-נאצר...

● טעות היא לחשוב שכדאי לישראל לחכות עד לגמר פעילות שאר המעצמות, ולנקוט רק אז בפעולה צבאית נגד מצ-ריים. אחרי שהמעצמות הגדולות יתפשרו עם עבד-אלי-נאצר, הן יתנגדו לכל פעולה ישראלית שתפריע לפשרה, בעוד שכיום היו אותן מעצמות יכולות לתמוך בפעור-לה ישראלית.

● מיהו בן-ברית? "כל מדינה העור-מדת בסיכוסך עם אויבינו". נכללה בפיי-רוש: בריטניה הגדולה, "היתה מילחמה בינינו לבין האנגלים, אולם אם יש לנו אפשרות ללכת כיברת-דרך יחד, אנהנו גגיד כן".

● אין לתת בסיסים או רשות-מעבר לכל צבא זר בשטח ישראל. אולם במיק-רה של פעולה צבאית משותפת, יודונו המטות הצבאיים בסידורים הדרושים לשם יעילות הפעולה".

● הסיכום: על ישראל להפעיל את צב-אה, "לפני שתעל-טיואן התפוך נחל מצרי".

הפגנות

לא גשם
בשבת האחרונה הזמין מפקד מישרטה